

تیترا پیشنهادی: چرا سیستمهای الکترونیکی تجاری در ایران نیامده، رفتنی می شوند؟

چرا سیستمهای الکترونیکی تجاری در ایران نیامده، رفتنی می شوند؟

فناوری اطلاعات و ارتباطات پیشران و توانمندساز اصلی اقتصاد، صنعت و تجارت قرن حاضر به شمار می آید. در ابتدای حضور این فناوری در جامعه، نقش اصلی آن ارتقای کارآیی عملیاتی و محاسباتی بود. با پیشرفت فناوری و الزامات رقابتی، فناوری اطلاعات نقش استراتژیک به خود گرفت، یعنی بایستی به کسب مزیت رقابتی برای سازمانها و قدرت رقابت پذیری اقتصادی برای جوامع کمک می کرد. در حال حاضر نقش اصلی فناوری اطلاعات در سازمانها جامعه توسعه هوشمندی و همکاری است، به گونه ای که سیاست گزاران، مدیران، صاحبان صنعت، تجار و بازرگان و مصرف کنندگان بتوانند هوشمندانه در خصوص وضعیت حال و آینده خود تصمیم گیری نموده و برای تحقق اهداف مشترک خود با یکدیگر همکاری نمایند.

در سطح بین المللی، کشورهای مختلف چه در سطح ملی و چه در سطح بخشی و سازمانی اقدام به برنامه ریزی راهبردی فناوری اطلاعات، اجرا و ارزیابی آن بر اساس شاخصها و استانداردهای بین المللی می نمایند و بر این اساس، هنگامی که برای مثال در بخش بانکی یا گمرگی خود سامانه های الکترونیکی طراحی، پیاده سازی و اجرا می کنند، به رقابت پذیری آن بخش کمک کرده و همکاری بین نهادی و سازمانی در آن حوزه را ارتقا می بخشد و با آمدن دولتی جدید، به کناری وانهاده نمی شوند.

از جمله شاخصها و استانداردهای بین المللی در خصوص کاربردهای فناوری اطلاعات و تجارت الکترونیکی، شاخص تسهیل تجاری است که یکی از زیرشاخصهای آن را تجارت الکترونیکی تشکیل می دهد. شاخص دیگر، میزان الکترونیکی شدن فرآیندهای تجارت خارجی است که توسط آنکتاد وابسته به سازمان ملل مورد سنجش و ارزیابی قرار می گیرد. مهمترین سامانه مورد توجه در آنکتاد، استقرار پنجره واحد تجاری است که به واسطه آن اوج همکاریهای بین نهادی و بین سازمانی در تجارت خارجی شکل می گیرد، یعنی نقش اصلی فناوری اطلاعات مبنی بر توسعه همکاری بین نهادی محقق می شود.

در سال‌های اخیر، از یک سو دولتمردان کشور و بخصوص وزارت صنعت، معدن و تجارت بعنوان متولی توسعه و کاربرد تجارت الکترونیکی در کشور، فاقد سیاست و راهبرد یکپارچه و منسجم در این حوزه بوده، از سیاست‌ها، راهبردها و برنامه‌های بین‌المللی توسعه تجارت الکترونیکی بهره‌گیری نکرده و از درک کافی در نقش فناوری اطلاعات در قرن حاضر برخوردار نبوده‌اند. برای مثال بسیاری از مدیران بر این تصورند که فناوری اطلاعات برای جلوگیری از قاچاق کالا است، در حالی که این فناوری، نقشی مدیریتی-کارایی، کسب مزیت رقابتی، هوشمندی، توسعه همکاری و غیره- داشته و تاثیری غیر مستقیم و بسیار اندک بر قاچاق دارد. از سوی دیگر تعدد نهادها، معاونت‌ها، مراکز و سازمان‌های متولی در این حوزه فقدان نگاه منسجم به موضوع را باعث شده است.

بنابراین، در حوزه صنعت، معدن و تجارت، سامانه‌های الکترونیکی همچون ایران‌کد، شب‌نم، ثبت‌ارش و غیره طراحی و اجرا شده‌اند، اما پس از مدتی ارزیابی‌ها نشان داد این سامانه‌ها نه اثر خاصی بر بهبود رقابت‌پذیری، تسهیل تجارت خارجی، توسعه همکاری بین‌سازمانی و مانند اینها نداشته‌اند و نه منجر به کاهش قاچاق شده‌اند و بایستی به فکر سامانه‌های دیگری بود.

به نظر می‌رسد زمان آن فرارسیده باشد که حداقل در حوزه صنعت، معدن و تجارت، دیدگاهی راهبردی و یکپارچه در خصوص تجارت الکترونیکی اتخاذ شده و بر این اساس، با شکل‌گیری تیمی چندوظیفه‌ای و مشترک از بخش‌های مختلف وزارتخانه با محوریت مرکز توسعه تجارت الکترونیکی اقدام به تدوین برنامه راهبردی توسعه تجارت الکترونیکی در کشور بر اساس الگوها و شاخص‌های روز بین‌المللی صورت گیرد. تا در آینده شاهد باشیم فناوری اطلاعات بتواند بخش صنعت، معدن و تجارت ایران را هوشمند کرده و بعنوان اهرم اصلی تسهیل و توسعه تجاری ایفای نقش نماید.

تایید تهیه کننده:	تایید مدیر ذیربط:	تایید حوزه ریاست:	تایید رییس موسسه:
☐	☐	☐	☐